

SPRAWOZDANIE Z REALIZACJI ZADAŃ Z ZAKRESU WSPIERANIA RODZINY ZA 2021 ROK

Podstawa prawna:

Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2021 r., poz. 2328 t.j.)

Art. 179. 1. W terminie do dnia 31 marca każdego roku wójt składa radzie gminy roczne sprawozdanie z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny oraz przedstawia potrzeby związane z realizacją zadań.

2. Rada gminy, biorąc pod uwagę potrzeby, o których mowa w ust. 1, uchwała gminne programy wspierania rodziny.

Zadania wynikające z ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej

Do realizacji ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2021 r., poz. 2328 t.j.) w Gminie Kcynia Uchwałą Nr XVII/141/2011 Rady Miejskiej w Kcyni z dnia 29 grudnia 2011 r. zmienioną uchwałą Nr XX/181/2012 Rady Miejskiej w Kcyni z dnia 29 marca 2012 r. wyznaczono Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kcyni jako podmiot właściwy do realizacji zadania z zakresu administracji publicznej dotyczącego pracy z rodziną.

Izabela Krasiejko słusznie podkreśliła, iż ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej z dnia 9 czerwca 2011 r. kładzie szczególny nacisk na oddziaływania profilaktyczne w środowisku, w jakim rodzina funkcjonuje - wspierające rodzinę w usprawnianiu jej funkcjonowania i w wychowaniu dzieci. W sytuacji zagrożeń odebrania dziecka z rodziny biologicznej i umieszczenia w rodzinnej lub instytucjonalnej pieczy zastępczej, przewiduje się interdyscyplinarne działania zapobiegające pogłębianiu się sytuacji kryzysowej i dalszej dezorganizacji rodziny¹. Natomiast Podsekretarz stanu Marek Bucior w swej odpowiedzi z dnia 22 lutego 2012 r. na interpelację w sprawie funkcjonowania domów dziecka jako całodobowych placówek opiekuńczo-wychowawczych zaznaczył, że ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej kładzie szczególny nacisk na umieszczanie dzieci przede wszystkim w rodzinnej pieczy zastępczej. Stwierdził, iż efektem wprowadzenia w życie omawianej ustawy powinno być ograniczenie do minimum liczby dzieci umieszczanych w placówkach opiekuńczo-wychowawczych². Wprowadzona mocą przedmiotowej ustawy funkcja asystenta rodziny pozwoliła rodzinom dysfunkcyjnym, przeżywającym trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, wzbudzać lub wzmacniać kompetencje rodzicielskie, integrować rodzinę, w tempie dostosowanym do możliwości poznawczych jednostki i z zastosowaniem metod odpowiednio dobranych do bieżących potrzeb.

Przedmiotowa ustawa określa w art. 176 zadania własne gminy:

- 1) opracowanie i realizacja 3-letnich gminnych programów wspierania rodziny;
- 2) tworzenie możliwości podnoszenia kwalifikacji przez asystentów rodziny;
- 3) tworzenie oraz rozwój systemu opieki nad dzieckiem, w tym placówek wsparcia dziennego,

1 I. Krasiejko, *Asystentura rodziny. Rekomendacje metodyczne i organizacyjne*, MRPiPS, Warszawa 2016 r., s. 6.
2 Źródło: <http://www.sejm.gov.pl/sejm7.nsf/InterpelacjaTresc.xsp?key=4A72501C> (dostęp: 17.01.2022).

oraz praca z rodziną przeżywającą trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych przez:

- a) zapewnienie rodzinie przeżywającej trudności wsparcia i pomocy asystenta rodziny oraz dostępu do specjalistycznego poradnictwa,
 - b) organizowanie szkoleń i tworzenie warunków do działania rodzin wspierających,
 - c) prowadzenie placówek wsparcia dziennego oraz zapewnienie w nich miejsc dla dzieci;
- 4) finansowanie:
- a) (uchylona)
 - b) podnoszenia kwalifikacji przez asystentów rodziny,
 - c) kosztów związanych z udzielaniem pomocy, o której mowa w art. 29 ust. 2, ponoszonych przez rodziny wspierające;
- 5) współfinansowanie pobytu dziecka w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka, placówce opiekuńczo-wychowawczej, regionalnej placówce opiekuńczo-terapeutycznej lub interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym;
- 6) sporządzanie sprawozdań rzeczowo-finansowych z zakresu wspierania rodziny oraz przekazywanie ich właściwemu wojewodzie, w wersji elektronicznej, z zastosowaniem systemu teleinformatycznego, o którym mowa w art. 187 ust. 3;
- 7) prowadzenie monitoringu sytuacji dziecka z rodziny zagrożonej kryzysem lub przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej, zamieszkałego na terenie gminy.
- 8) (uchylony)

Należy podkreślić, iż dwa z powyższych zadań nie są realizowane na terenie gminy Kcynia: prowadzenie placówek wsparcia dziennego oraz zapewnienie w nich miejsc dla dzieci, jak i finansowanie kosztów związanych z udzielaniem pomocy, o której mowa w art. 29 ust. 2, ponoszonych przez rodziny wspierające. Na terenie gminy Kcynia nie powstały placówki wsparcia dziennego i nie ustanowiono do tej pory rodziny wspierającej, będącej dodatkowym wsparciem dla rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych. Od 3 lutego 2021 r. na łamach Biuletynu Informacji Publicznej Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kcyni w zakładce „Asystentura rodziny/Zostań rodziną wspierającą” specjalista pracy z rodziną zamieścił podstawowe informacje, stanowiące zaproszenie do nawiązania współpracy, skierowane do osób zainteresowanych udzielaniem pomocy rodzinie przeżywającej trudności w wypełnianiu

funkcji opiekuńczo-wychowawczych. W niniejszym zaproszeniu specjalista pracy z rodziną wskazał na podstawę prawną, zakres wsparcia udzielanego przez rodzinę wspierającą, możliwość wspierania rodziny wspierającej przez kadre zaangażowaną w pracę z rodziną w tutejszej jednostce organizacyjnej, na społeczny charakter niniejszej aktywności oraz na konieczność złożenia umotywowanego wniosku przez kandydatów na rodziny wspierające.

Zgodnie z art. 191 ust. 9 i 10 przedmiotowej ustawy gmina ponosi wydatki w związku z umieszczeniem dziecka w rodzinie zastępczej albo rodzinnym domu dziecka, placówce opiekuńczo-wychowawczej, regionalnej placówce opiekuńczo-terapeutycznej lub interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym:

- a) 10% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka - w pierwszym roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej,
- b) 30% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka - w drugim roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej,
- c) 50% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka - w trzecim i następnych latach pobytu dziecka w pieczy zastępczej;

- średnich miesięcznych wydatków przeznaczonych na utrzymanie dziecka w wyżej wymienionych placówkach.

Art. 8 ust. 1 ustawy podaje zakres wsparcia zapewnianego przez burmistrza rodzinom przeżywającym trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, które polegają w szczególności na:

1. analizie sytuacji rodziny i środowiska rodzinnego oraz przyczyn kryzysu w rodzinie;
2. wzmocnieniu roli i funkcji rodziny;
3. rozwijaniu umiejętności opiekuńczo-wychowawczych rodziny;
4. podniesieniu świadomości w zakresie planowania oraz funkcjonowania rodziny;
5. pomocy w integracji rodziny;
6. przeciwdziałaniu marginalizacji i degradacji społecznej rodziny;
7. dążeniu do reintegracji rodziny.

W nawiązaniu do ust. 2 i 3 niniejszego artykułu wskazuje się, iż wspieranie rodziny poprzez pracę z rodziną, pomoc w opiece i wychowaniu dziecka odbywa się za zgodą i z aktywnym udziałem rodziny, z uwzględnieniem jej zasobów własnych oraz źródeł wsparcia zewnętrznego.

Art. 10 ust. 3 ustawy wyróżnia następujące formy pracy z rodziną:

1. konsultacje i poradnictwo specjalistyczne;
2. terapia i mediacja;
3. usługi dla rodzin z dziećmi, w tym usługi opiekuńcze i specjalistyczne;
4. pomoc prawna, szczególnie w zakresie prawa rodzinnego;
5. organizowanie dla rodzin spotkań, mających na celu wymianę ich doświadczeń oraz zapobieganie izolacji, zwanych dalej "grupami wsparcia" lub "grupami samopomocowymi".

Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kcyni oferuje **konsultacje i poradnictwo specjalistyczne**, które jest świadczone przez pracowników socjalnych (w ramach pracy socjalnej udzielają kompleksowego poradnictwa dostosowanego do diagnozy problemu, a więc i do potrzeb jednostki/rodziny), specjalistę pracy z rodziną (np. poradnictwo rodzinne - ; wsparcie z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie; z zakresu profilaktyki uzależnień, rozwiązywania problemu uzależnień i współuzależnienia - konsultacje dotyczące uzależnień od alkoholu i innych substancji psychoaktywnych, uzależnień behawioralnych, adresowane do osób z grupy ryzyka i członków ich rodzin; poradnictwo na temat dostępnych form leczenia i właściwych placówek służby zdrowia), psychologa, specjalistę terapii uzależnień, radcę prawnego (w ramach nieodpłatnych porad prawnych - **pomoc prawna, szczególnie w zakresie prawa rodzinnego**). Tutejszy Ośrodek zatrudnia również osoby realizujące **usługi opiekuńcze oraz specjalistyczne**. Pracownicy socjalni tutejszego ośrodka, specjalista pracy z rodziną, asystenci rodziny w toku pracy z rodziną również służą poradnictwem z zakresu prawa rodzinnego. W siedzibie tutejszego Ośrodka istnieje możliwość korzystania z oddziaływania terapeutycznego specjalisty terapii uzależnień w każdy czwartek, ponadto 13 rodzin skierowano do udziału w warsztatach dotyczących podnoszenia kompetencji rodzicielskich pn. „Akademia Świadomego Rodzica”. Nie wszyscy rodzice z tychże rodzin brali udział w zajęciach, a spośród osób które uczestniczyły w programie nie każdy brał udział we wszystkich spotkaniach. W 2021 r. nie zorganizowano grup wsparcia/grup samopomocowych dla rodzin na rzecz wymiany doświadczeń oraz zapobiegania izolacji.

Diagnoza środowiska lokalnego – analiza SWOT

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
➤ doświadczenie i wiedza pracowników	➤ bezrobocie

<ul style="list-style-type: none"> ➤ działających na rzecz rodziny ➤ działalność MGOPS ➤ działalność punktu poradnictwa psychologicznego ➤ dostępność w każdym dniu tygodnia poradnictwa rodzinnego i z zakresu uzależnień – specjalista pracy z rodziną ➤ działalność zespołu interdyscyplinarnego i grup roboczych ➤ działalność GKPiRPA ➤ działalność Policji ➤ działalność Ogólnopolskiego Systemu Nieodpłatnej Pomocy Prawnej ➤ dobra współpraca między instytucjami ➤ zatrudnienie asystentów rodziny ➤ doświadczenie w pozyskiwaniu środków finansowych ➤ dobre rozeznanie środowiska lokalnego (wiedza pedagogów szkolnych, pracowników socjalnych, dzielnicowych, pielęgniarek środowiskowych) 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ brak dużych zakładów pracy ➤ ograniczone środki finansowe na zadania określone w ustawie o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (zatrudnienie większej ilości asystentów, tworzenie placówek wsparcia dziennego) ➤ roszczeniowość, niechęć i uzależnienie od pomocy instytucjonalnej większości rodzin wymagających wsparcia ➤ rosnąca liczba rodzin wymagających pracy asystenta ➤ nieświadomość rodziców, brak wzorców osobowych ➤ brak motywacji do zmiany sytuacji rodziny ➤ niechęć/brak potencjalnych rodzin wspierających ➤ brak organizacji pozarządowych mogących współpracować w zakresie wspierania rodziny ➤ niskie zainteresowanie przedsiębiorców realizacją Karty Dużej Rodziny
<p>SZANSE</p>	<p>ZAGROŻENIA</p>
<ul style="list-style-type: none"> ➤ rozwój nowych form wsparcia (asystent rodziny, rodziny wspierające, grupy wsparcia i samopomocowe) ➤ podnoszenie kwalifikacji kadr realizujących zadania dot. wspierania rodziny ➤ zatrudnienie asystentów rodzin w liczbie odpowiadającej potrzebom ➤ korzystanie z dobrych praktyk ➤ możliwość korzystania z zewnętrznych źródeł finansowania ➤ stworzenie możliwości powstania placówki wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ obarczanie gminy nowymi zadaniami bez pokrycia finansowego ➤ późne ogłaszanie konkursów wspierających zatrudnianie asystentów ➤ wzrost liczby rodzin dysfunkcyjnych ➤ zanik więzi rodzinnych ➤ rozwój patologii społecznych ➤ nadmierna biurokracja ➤ rosnące niedostosowanie społeczne dzieci i młodzieży ➤ kryzys moralny we współczesnym społeczeństwie ➤ izolacja spowodowana COVID-19 i zamykanie szkół

Przed wejściem w życie ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, przed 1 stycznia 2012 r. w pieczy zastępczej znajdował się ogółem 28 dzieci z terenu gminy Kcynia:

Wykres nr 1: Liczba dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej przed 2012 r.

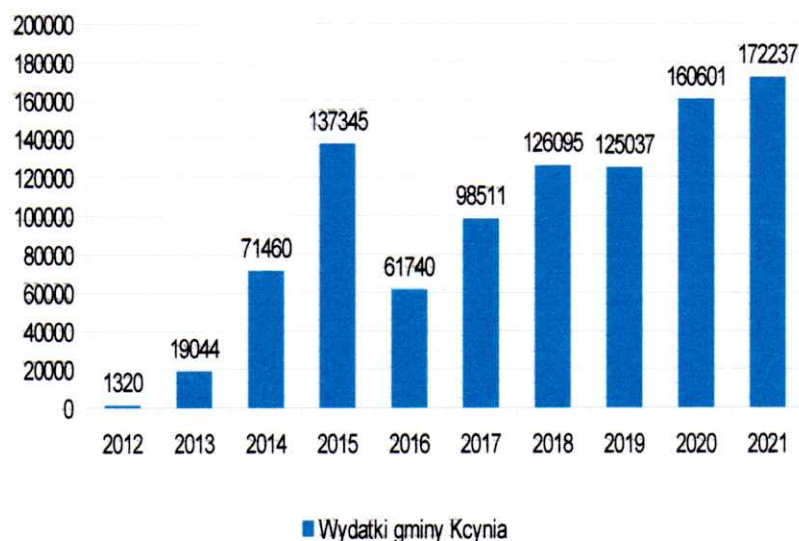
Poniższe wykresy słupkowe przedstawiają liczbę dzieci z gminy Kcynia, które trafiły do pieczy zastępczej od 2012 r. oraz wydatki gminy Kcynia związane z ich pobytem w pieczy.

Wykres nr 2: Liczba dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej w latach 2012-2021

Źródło: opracowanie własne na podstawie not obciążeniowych z Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Nakle nad Notecią

Wykres nr 3: Wydatki ponoszone przez gminę Kcynia za pobyt dzieci w pieczy zastępczej w latach 2012-2021

Źródło: opracowanie własne na podstawie not obciążeniowych z Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Nakle nad Notecią

W 2021 r. w pieczy zastępczej przebywało łącznie 35 dzieci z 23 rodzin. Do rodzinnej pieczy zastępczej (rodzina zastępcza spokrewniona, niezawodowa, zawodowa, w tym zawodowa pełniąca funkcję pogotowia rodzinnego i zawodowa specjalistyczna oraz rodzinny dom dziecka) trafiło 11 dzieci. Żadne dziecko nie przebywa w instytucjonalnej pieczy zastępczej (placówce opiekuńczo-wychowawczej, regionalnej placówce opiekuńczo-terapeutycznej, czy interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym).

W 2021 r. nastąpił wzrost wydatków ponoszonych przez gminę Kcynia za pobyt dzieci w pieczy zastępczej. Jako że **11 małoletnich** zostało umieszczonych w rodzinnej pieczy zastępczej w 2021 r. - 10% wydatków na ich opiekę i wychowanie poniosła gmina Kcynia. W kolejnym roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej wydatki gminy wzrosną odpowiednio z 10% na 30% (**11 dzieci**), a w trzecim roku i następnych latach pobytu dziecka w pieczy zastępczej z 30% na 50% (**8 dzieci – stan na grudzień 2021 r.**).

Liczba dzieci przebywających w pieczy zastępczej w 2021 r. (stan na 31 grudnia 2021 r.)	Odsetek wydatków ponoszonych przez gminę Kcynia
11	10 % w pierwszym roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej
8	30% w drugim roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej
16	50% w trzecim roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej

Zatrudnienie asystentów rodziny, którzy zgodnie z art. 15 ust. 4 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej mogą indywidualnie realizować pracę z rodziną aż w 15 środowiskach potrzebujących wsparcia, w znaczny sposób obniża wydatki budżetowe związane z umieszczaniem dzieci w pieczy zastępczej. Zaoszczędzone środki finansowe można przeznaczyć na poprawę efektywności pracy asystenta rodziny np. na szkolenia, certyfikacje, wzrost wynagrodzeń dla asystentów rodziny oraz na zwrot kosztów związanych z udzielaniem pomocy przez rodziny wspierające.

W 2021 r. asystenci rodzin koncentrowali się na zadaniach wyszczególnionych w art. 15 przedmiotowej ustawy. Do zadań asystenta rodziny należy w szczególności:

- 1) opracowanie i realizacja planu pracy z rodziną we współpracy z członkami rodziny i w konsultacji z pracownikiem socjalnym, o którym mowa w art. 11ust . 1;
- 2) opracowanie, we współpracy z członkami rodziny i koordynatorem rodzinnej pieczy zastępczej, planu pracy z rodziną, który jest skoordynowany z planem pomocy dziecku umieszczonemu w pieczy zastępczej;
- 3) udzielanie pomocy rodzinom w poprawie ich sytuacji życiowej, w tym w zdobywaniu umiejętności prawidłowego prowadzenia gospodarstwa domowego;
- 4) udzielanie pomocy rodzinom w rozwiązywaniu problemów socjalnych;
- 5) udzielanie pomocy rodzinom w rozwiązywaniu problemów psychologicznych;
- 6) udzielanie pomocy rodzinom w rozwiązywaniu problemów wychowawczych z dziećmi;
- 7) wspieranie aktywności społecznej rodzin;
- 8) motywowanie członków rodzin do podnoszenia kwalifikacji zawodowych;
- 9) udzielanie pomocy w poszukiwaniu, podejmowaniu i utrzymywaniu pracy zarobkowej;

- 10) motywowanie do udziału w zajęciach grupowych dla rodziców, mających na celu kształtowanie prawidłowych wzorców rodzicielskich i umiejętności psychospołecznych;
- 11) udzielanie wsparcia dzieciom, w szczególności poprzez udział w zajęciach psychoedukacyjnych;
- 12) podejmowanie działań interwencyjnych i zaradczych w sytuacji zagrożenia bezpieczeństwa dzieci i rodzin;
- 13) prowadzenie indywidualnych konsultacji wychowawczych dla rodziców i dzieci;
- 13a) realizacja zadań określonych w ustawie z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” (Dz. U. z 2019 r. poz. 473 i 1818);
- 14) prowadzenie dokumentacji dotyczącej pracy z rodziną;
- 15) dokonywanie okresowej oceny sytuacji rodziny, nie rzadziej niż co pół roku, i przekazywanie tej oceny podmiotowi, o którym mowa w art. 17 *zatrudnienie i stosunek pracy asystenta rodziny ust. 1*;
- 16) monitorowanie funkcjonowania rodziny po zakończeniu pracy z rodziną;
- 17) sporządzanie, na wniosek sądu, opinii o rodzinie i jej członkach;
- 18) współpraca z jednostkami administracji rządowej i samorządowej, właściwymi organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami i osobami specjalizującymi się w działaniach na rzecz dziecka i rodziny;
- 19) współpraca z zespołem interdyscyplinarnym lub grupą roboczą, o których mowa w art. 9a *zespół interdyscyplinarny* ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2020 r. poz. 218), lub innymi podmiotami, których pomoc przy wykonywaniu zadań uzna za niezbędną.

W 2021 r. asystą rodzinną objętych było 40 rodzin, w skład których wchodziło 95 dzieci. W rodzinach występowały sprzężone problemy, takie jak: niskie umiejętności wychowawcze, alkoholizm, przemoc w rodzinie, problemy wychowawcze, niepełnosprawność. Rodziny objęte asystenturą to również rodziny rozbite i zrekonstruowane, często dotknięte kryzysem wymagającym interdyscyplinarnych oddziaływań.

W Miejsko-Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Kcyni w 2021 r. w roli asystentów funkcjonowało 5 osób – niniejsza liczba przedstawia rotację na stanowisku asystenta rodziny. W tutejszej jednostce organizacyjnej przyjęto, iż 3 asystentów rodziny (pracujących w zadaniowym systemie czasu pracy) odpowiada potrzebom obecnym w Gminie Kcynia.

Wydatki na wynagrodzenia wraz z pochodnymi asystentów rodziny wyniosły **145.941,92 zł**, z czego **6.000,00 zł** pozyskano ze środków Funduszu Pracy w ramach „Programu asystent rodziny i koordynator rodzinnej pieczy zastępczej na rok 2021”.

Pozostałe wydatki na realizację powyższego zadania (PFRON, ZFŚS, podróże służbowe krajowe, szkolenia, zakup usług zdrowotnych) wyniosły **15.679,61 zł**.

Łączna kwota wydatków poniesionych w roku 2021 na zatrudnienie asystentów rodziny wyniosła 161.621,53 zł.

W 2021 r. asystenci rodziny zakończyli pracę z 17 rodzinami, w tym:

1. ze względu na osiągnięcie celów (8 rodzin);
2. ze względu na zaprzestanie współpracy przez rodzinę (8 rodzina);
3. ze względu na brak efektów (5 rodzina).

Izabela Krasiejko w swych rozważaniach na temat celów i zadań asystenta rodziny konkluduje: „Celem pracy asystenta jest osiągnięcie przez rodzinę podstawowego poziomu stabilności życiowej i odpowiedzialności za własne życie, które umożliwią jej wychowywanie dzieci. Podstawowym zadaniem asystenta jest wspieranie rodziców w prawidłowym wypełnianiu przez nich funkcji opiekuńczo-wychowawczej. (...) Kolejnym celem jest integracja rodziny ze środowiskiem, w którym żyje”³. Praca z rodziną jest próbą wzmocnienia więzi rodzinnych w dysfunkcyjnych rodzinach oraz wysiłkiem ku poprawie warunków życia codziennego tych rodzin. Przedstawiciele służb społecznych starają się odbudować lub wzmocnić kompetencje społeczne członków wspieranych rodzin, aby było to możliwe specjaliści zaangażowani w pracę z rodziną podtrzymują z nią relację opartą na współpracy.

Asysta rodzinna jest wysoce użyteczna - okazuje się bowiem, że:

- Jedna osoba o dość szerokich kompetencjach może prowadzić rodzinę do zmiany;
- Asysta rodzinna może być alternatywą dla opieki zastępczej;
- Asysta rodzinna może być alternatywą dla terapii rodzinnej;
- Asysta rodzinna może stanowić pomost do pomocy specjalistycznej;
- Asystent rodziny może pomóc w zintegrowaniu przez rodzinę i konstruktywnym wykorzystaniu umiejętności nabytych poprzez uczestniczenie w różnego rodzaju

3 I. Krasiejko, *Asystentura rodziny. Rekomendacje metodyczne i organizacyjne*, MRPiPS, Warszawa 2016 r., s. 23-24.

oddziaływaniach np. pewnych formach terapii czy treningach psychologicznych⁴.

Ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej wprowadziła dla gminy kolejne zadanie, które generuje koszty do poniesienia — jest to tworzenie i prowadzenie placówek wsparcia dziennego. Z obserwacji i doświadczeń asystentów rodziny wynika, że poza sprzężonymi problemami występującymi w rodzinach, dużym problemem jest brak zagospodarowania wolnego czasu dzieci oraz brak pomocy ze strony rodziców w nauce. **Istnieje więc potrzeba utworzenia placówek wsparcia dziennego**, które mogą być prowadzone w formie:

- 1) opiekuńczej, w tym kół zainteresowań, świetlic, klubów i ognisk wychowawczych, które zapewniają dziecku opiekę i wychowanie, pomoc w nauce, organizację czasu wolnego, zabawę i zajęcia sportowe oraz rozwój zainteresowań.
- 2) specjalistycznej, która organizuje zajęcia socjoterapeutyczne, terapeutyczne, korekcyjne, kompensacyjne oraz logopedyczne i realizuje indywidualny program korekcyjny, program psychokorekcyjny lub psychoprofilaktyczny, w szczególności terapię pedagogiczną, psychologiczną i socjoterapię.
- 3) pracy podwórkowej realizowanej przez wychowawcę realizuje działania animacyjne i socjoterapeutyczne.

Podsumowując powyższe, należy stwierdzić, iż niezbędnym działaniem profilaktycznym **jest przede wszystkim zapewnienie rodzinom możliwości korzystania z pomocy asystenta rodziny**. Jeśli gmina nie będzie podejmować działań profilaktycznych, kryzys w rodzinach będzie się pogłębiał, a w sytuacji, gdy dzieci trafią do systemu pieczy zastępczej, gmina i tak będzie ponosić koszty ich utrzymania, które co roku będą wzrastać o określone w ustawie wartości procentowe. Wspomniana wcześniej rotacja na stanowisku asystent rodziny utrudnia płynność pracy z rodziną, a zmiana osoby realizującej asystę rodzinną nie jest dla rodziny komfortowa. Wzrost wynagrodzeń dla asystentów rodziny znacząco wpłynie na ich wzrost motywacji do dalszej pracy, a na wypadek wypowiedzenia złożonego przez asystenta rodziny z innych przyczyn niż wypalenie zawodowe rekrutowani nowi pracownicy będą chętniej wyrażać zainteresowanie wykonywaniem tego jakże wymagającego zajęcia.

Uchwałą z dnia 28 marca 2019 r. Nr VIII/66/2019 Rada Miejska w Kcyni przyjęła 3-letni program wspierania rodziny na lata 2019-2021, któremu przyświeca cel główny – **stworzenie warunków do kompleksowego wsparcia rodziny**.

4 A. Karasowska, Ocalić więzi, ETOH Fundacja Rozwoju i Profilaktyki, Warszawa 2015 r., s. 99-10.

Sformułowano w programie cele szczegółowe i określono działania zaplanowane do realizacji w latach jego obowiązywania. W poniższej tabeli przedstawia się wykaz działań i ich wskaźników:

Lp.	Cele szczegółowe	Działania	Realizatorzy	Termin realizacji	Wskaźniki
1.	Wzmacnianie funkcji opiekuńczo-wychowawczych	1. Udostępnienie osobom i rodzinom bezpłatnego poradnictwa specjalistycznego (psychologicznego, prawnego, pedagogicznego, socjalnego);	MGOPS, GKPIRPA, placówki oświatowe, parafie, Policja.	2021	<p>Liczba udzielonych porad w MGOPS w Kcyni:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Praca socjalna prowadzona w 486 rodzinach (1034 osób), w tym wyłącznie praca socjalna w 14 rodzinach (38 osoby); - Poradnictwo rodzinne (specjalista pracy z rodziną) i psychologiczne (psycholog) udzielone 127 osobom z 50 rodzin. <p>Liczba udzielonych porad przez specjalistę terapii uzależnień NOTU „Koliber”:</p> <ul style="list-style-type: none"> - 373 konsultacje/sesje terapeutyczne udzielone mieszkańcom Gminy Kcynia (36 osób) w NOTU „Koliber”, - 349 konsultacji/sesji terapeutycznych udzielonych mieszkańcom Gminy Kcynia (36 osób) w MGOPS w Kcyni. <p>Liczba udzielonych porad klientom MGOPS w Kcyni w ramach Projektu „Rodzina w Centrum 3” koordynowanego przez PCPR w Nakle nad</p>

				<p>Notecią:</p> <ul style="list-style-type: none"> - poradnictwo pedagogiczne (7 konsultacji dla 6 rodzin), - poradnictwo psychologiczne (11 konsultacji dla 4 rodzin), - poradnictwo psychiatryczne (5 konsultacji dla 1 rodziny), - terapia rodzinna (42 sesje dla 11 rodzin), - warsztaty dla rodziców (1 rodzic) <p><u>12 rodzin z 15 korzystających ze wsparcia w projekcie Rodzina w Centrum 3 jest objętych asystą rodzinną</u></p> <p>Liczba udzielonych porad mieszkańcom gminy Kcynia w Punkcie Interwencji Kryzysowej przy PCPR w Nakle nad Notecią:</p> <p>52 sesje terapeutyczne – skorzystało 37 osób (19 osób skorzystało z 25 sesji terapii indywidualnej i 15 osób skorzystało z 16 sesji terapii rodzinnej)</p> <p>Komisariat Policji w Kcyni:</p> <ul style="list-style-type: none"> - monitoring stanu bezpieczeństwa ofiar przemocy w rodzinach objętych procedurą „Niebieskie Karty” (49 rodzin); - 14 pogadanek na terenie szkół, gdzie
--	--	--	--	--

				<p>promowano wartości rodzinne, jej integrację oraz wzmacniali funkcje opiekuńczo-wychowawcze.</p>
		<p>2. Organizowanie zajęć grup opiekuńczo-wychowawczych w szkołach;</p>		<p>Liczba beneficjentów: 116 dzieci</p>
		<p>3. Budowanie poradnictwa i edukacji dla rodziców, służących rozpoznawaniu zagrożeń uzależnień dzieci i młodzieży oraz służących rozwojowi umiejętności rodzicielskich;</p>		<p>Liczba porad/szkoleń /spotkań i liczba beneficjentów w MGOPS w Kcyni:</p> <p>Praca z rodziną realizowana przez asystentów rodziny w ramach asysty rodzinnej – 40 rodzin w przeciągu 2021 r., a z końcem roku 23 rodziny nadal są objęte asystą rodzinną;</p> <p>Poradnictwo specjalistyczne z zakresu uzależnień i leczenia uzależnień realizowana przez specjalistę pracy z rodziną – 42 konsultacje dla 19 osób;</p> <p>Poradnictwo rodzinne realizowana przez specjalistę pracy z rodziną z zakresu profilaktyki uzależnień oraz służące rozwojowi umiejętności rodzicielskich – 31 konsultacji dla 14 osób.</p> <p>Poradnictwo realizowane przez</p>

				psychologa z zakresu uzależnień i profilaktyki uzależnień – 27 osób.
		4. Rozwój usług asystenta rodziny mających na celu nabycie lub przywrócenie zdolności do wypełniania funkcji opiekuńczo-wychowawczych;		Liczba rodzin objętych wsparciem asystenta: 40 rodzin korzystało z asysty rodzinnej w 2021 r. W przeciągu roku zakończono asystenturę w 17 rodzinach, zatem z w dniu 31.12.2021 r. 23 rodziny były nadal objęte wsparciem asystenta.
		5. Tworzenie warunków do powstawania i rozwoju placówek wsparcia dziennego;		Liczba placówek: brak Liczba beneficjentów: 0
		6. Podnoszenie kwalifikacji służb działających na rzecz wspierania rodziny i ich integracja.		Liczba szkoleń z których skorzystali asystenci rodziny: 16 szkoleń; Liczba szkoleń z których skorzystali pracownicy socjalni: 11 szkoleń; Liczba szkoleń z których skorzystał specjalista pracy z rodziną: 3 szkolenia; Liczba szkoleń z których skorzystali członkowie Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i członkowie grup roboczych: 1 szkolenie;
				Ustawiczne samokształcenie kadry Ośrodka.

2.	Wzmacnianie potencjału rozwojowego rodziny	1. Organizowanie szkoleń podnoszących kwalifikacje zawodowe i umiejętności społeczne członków rodzin;	MGOPS, GKPiRPA.	2021	Liczba szkoleń: 0 Liczba beneficjentów: 0
		2. Pobudzanie do wykorzystywania własnych zasobów w celu osiągnięcia samodzielności i niezależności w ramach świadczenia pracy socjalnej i szeroko rozumianego poradnictwa;			Liczba usług udzielonych w ramach pracy socjalnej, liczba rodzin, w których sytuacja uległa poprawie: Praca socjalna prowadzona w 486 rodzinach (1034 osób), w tym wyłącznie praca socjalna w 14 rodzinach (38 osoby) – z czego w 74 rodzinach sytuacja uległa poprawie.
		3. Warunkowanie pomocy przez zawieranie kontraktów socjalnych.			Liczba kontraktów socjalnych: 20 kontraktów zawartych z 20 osobami.
3.	Poprawa standardu i jakości życia rodzin	1. Dostarczenie usług i świadczeń rodzinom żyjącym w trudnych warunkach materialnych.	MGOPS, GKPiRPA, placówki oświatowe, parafie.	2021	Liczba beneficjentów i form pomocy w MGOPS w Kcyni: 656 osoby z 556 rodzin, w których ogólnie znajduje się 1165 osób korzystających z pomocy społecznej.
		2. Dożywianie dzieci w szkołach			Liczba beneficjentów i form pomocy MGOPS w Kcyni: 87 dzieci z 51 rodzin skorzystało z 10039 posiłków; 843 osób otrzymało pomoc pieniężną na posiłek (1513 świadczeń)

					z 370 rodzin.
		3. Organizowanie różnych form wypoczynku dla dzieci i młodzieży			Liczba zorganizowanych form wypoczynku: 9
		4. Organizowanie paczek świątecznych oraz spotkań świątecznych (wigilia, śniadanie wielkanocne)	Lokalni przedsiębiorcy z gminy Kcynia, MGOPS, wolontariusze ZST w Kcyni.		Liczba rodzin i osób objętych paczkami: 49 osób z 40 rodzin
4.	Promocja wartości rodziny oraz jej integracja	1. Organizowanie różnorodnych form integracji rodzin i społeczności lokalnych (m.in. programy aktywności lokalnej, koncerty, wystawy, imprezy sportowo-rekreacyjne, pikniki rodzinne).	MGOPS, GKPiRPA, placówki oświatowe, parafie, Policja.	2021	Liczba programów wdrożonych przez GKPiRPA: - program profilaktyczny „Spójrz inaczej” w 5 szkołach Liczba wydarzeń organizowanych przez GCKiB: - seanse filmowe (1 seans dla 25 uczestników), - wystawy (6 wystaw, które przyciągnęły 110 osób), - koncerty (3 koncerty, w których udział wzięło 1300 osób), - prelekcje, spotkania i wykłady (14 spotkań, w których udział wzięło 250 osób), - imprezy sportowo-rekreacyjne (8 imprez, w których udział wzięło 530 osób), - konkursy (10 wydarzeń dla 290 uczestników), - warsztaty (10 warsztatów dla 80 uczestników).
		2. Organizowanie			Liczba spotkań

		kampanii/spotkań edukacyjno -promocyjnych na rzecz wartości rodziny i prawidłowych jej wzorców		edukacyjnych zorganizowanych przez MGOPS w Kcyni i liczba beneficjentów: 4 spotkania warsztatowe dot. podnoszenia kompetencji rodzicielskich „Akademia Świadomego Rodzica” - 13 osób z 13 rodzin objętych asystą rodzinną.
--	--	--	--	--

Założeniem Programu jest wsparcie rodziny w przewyżaniu rozmaitych trudności zaburzających jej funkcjonowanie i rozwój małoletnich obecnych w rodzinie. Rodziny znajdujące się w kryzysie obejmowane są pracą z rodziną angażującą różnych specjalistów, która zorientowana jest na podnoszenie kompetencji interpersonalnych członków rodziny, kompetencji opiekuńczo-wychowawczych, przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu, uzależnieniom i przemocy w rodzinie, na psychoedukację oraz wspieranie rodzin w procesie zmiany, ponadto, na tworzenie skutecznego systemu wsparcia dla rodzin dysfunkcyjnych i dla dzieci kształtujących się w tych rodzinach. Rodzina jako podstawowa komórka społeczna stanowi wartość, na gruncie której kształtują się osobowości jednostek. Troska o rodziny z terenu gminy Kcynia w ramach interdyscyplinarnych działań ma swój wyraz w realizowanej pracy z rodziną, która jest pracą na zasobach tych rodzin, dla ogólnego dobra społeczności lokalnej.

Sporządził:
 Dariusz Gozdek
 specjalista pracy z rodziną
 Miejsko-Gminny Ośrodek
 Pomocy Społecznej w Kcyni

KIEROWNIK
Miejsko-Gminnego
Ośrodka Pomocy Społecznej
mgr Agnieszka Witkowska